

Respectprotocol IKC de Arke

Versie mei 2024

Voorwoord

Dit respectprotocol betreft de school, de buitenschoolse opvang, het kinderdagverblijf en de peuteropvang in het gebouw van IKC De Arke.

Doelstelling

'Alle kinderen en medewerkers op IKC De Arke voelen zich veilig. Kinderen moeten zich vanuit een veilige omgeving optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Op IKC De Arke verwachten we een wederzijds respect van alle betrokkenen. Het respectprotocol geeft kinderen, medewerkers en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt in het geval van ongewenst gedrag in het kindcentrum.

Kanjertraining

Alle leerkrachten, pedagogisch medewerkers, onderwijsassistenten, intern begeleiders en directeur van IKC De Arke zijn geschoold in de Kanjertraining en beschikken over het certificaat of behalen zo snel mogelijk het certificaat wanneer ze komen werken binnen ons kindcentrum. Alle medewerkers volgen regelmatig herhalingstrainingen. Binnen ons kindcentrum wordt de Kanjertraining gecoördineerd door de intern begeleider(s) en de anti-pestcoördinator.

Het respectprotocol is onderdeel van het 'Beleidsplan Veiligheid van IKC De Arke'. Alle medewerkers en de MR van IKC De Arke onderschrijven dit respectprotocol.

Communicatie

Een goede samenwerking en communicatie tussen de medewerkers van IKC De Arke en het gezin is belangrijk voor de ontwikkeling van het kind. Voorbeeldgedrag van de medewerkers en ouders is hierbij van groot belang.

U mag als ouder verwachten dat de medewerkers van IKC De Arke respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de medewerkers onderling respectvol met elkaar omgaan. Het voorbeeldgedrag binnen het kindcentrum nodigt kinderen uit om ook op een respectvolle manier met een ander om te gaan. Doet zich een situatie voor binnen het kindcentrum waarbij er geen sprake meer is van respect, proberen we deze op te lossen.

Daarnaast verwachten we ook van ouders en verzorgers dat zij op een respectvolle manier met elkaar omgaan. We verwachten van u dat u in het bijzijn van uw kind niet negatief over andermans opvoeding of andermans kind spreekt. We verwachten dat u met respect over en met de medewerkers van IKC De Arke spreekt.

Wanneer u zich zorgen maakt over het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u (in eerste plaats) met de eigen leerkracht of leidster van uw kind, waarna zonodig ook de intern begeleider of directeur kan worden ingeschakeld. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat om samen een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind.

We verwachten daarnaast van alle betrokkenen positief gedrag (met respect voor de ander) op sociale media en in bijvoorbeeld whatsapp groepen.

Kanjertraining

Doormiddel van de Kanjerlessen willen we kinderen leren wat gewenst gedrag is en hoe je om kunt gaan met ongewenst gedrag. Sinds januari 2017 is De Arke officieel een 'Kanjerschool'. De Kanjertraining is gericht op het creëren en behouden van een positief pedagogisch klimaat en op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Kinderen leren op een goede manier met zichzelf en de ander om te gaan. Ze leren respect te hebben voor elkaar en elkaar complimenten te geven.

Het belangrijkste doel is dat een kind positief over zichzelf en een ander leert denken. Als gevolg hiervan heeft het kind minder last van sociale stress. Ook op langere termijn is dit effect merkbaar. Het blijkt dat veel kinderen zich, na het volgen van de lessen van de Kanjertraining, beter kunnen concentreren. De verklaring hiervoor is eenvoudig: de Kanjertraining geeft kinderen handvatten in (lastige) sociale situaties. De training leert hen hoe ze zelf problemen kunnen oplossen en daardoor komt er tijd en energie vrij die nodig zijn voor een evenwichtige ontwikkeling.

Binnen de Kanjertraining worden kinderen geconfronteerd met de gevolgen van hun gedrag. Deze informatie krijgen ze van hun klasgenoten en indien nodig van de leerkrachten. De kinderen worden geholpen in positief gedrag.

Het motto is dan ook: "Doe je niet anders voor dan je werkelijk bent".

Het principe van de Kanjertraining bestaat uit het bewust worden van vier manieren van reageren.

Hiervoor wordt gebruik gemaakt van vier typetjes en petten:

1. Konijn (gele petgedrag): Te bang, vermijdend, faalangstig en stil. Dit kind denkt slecht over zichzelf en goed over een ander.
2. Pestvogel (blauwe petgedrag): Uitdager, bazig, brutaal, pester. De pestvogel denkt goed over zichzelf, maar niet goed over een ander.
3. Aap (rode petgedrag): Grapjurk, uitslover, meeloper, aansteller, malloot. De aap denkt niet goed over zichzelf, maar ook niet goed over een ander.
4. Tijger (witte petgedrag): Is zichzelf, gewoon, normaal, te vertrouwen, aanspreekbaar op gedrag.

De training leert ieder kind om in zijn/ haar positieve kracht te komen. Dan komen de werkelijke kwaliteiten naar boven zoals: leiderschap (positieve kwaliteiten van de blauwe pet), humor en sfeer maken (positieve kwaliteiten van de rode pet), zorgzaam en invoelend, bescheiden (positieve kwaliteiten van de gele pet). Dit kind (tijger of witte petten gedrag) denkt goed over zichzelf en de ander.

Tijdens de Kanjertraining staan vijf regels centraal (Kanjerafspraken):

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet of blijft zielig

Werkwijze Kanjertraining

In de groepen maken we gebruik van de Smileyposter van de Kanjertraining. De poster is, net als de Kanjerafspraken, zichtbaar in ieder lokaal en wordt aan het begin van ieder schooljaar en tijdens de Kanjerlessen besproken met de kinderen in de groep.

“Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf, meester en jouw ouders, dan gaan we dat niet doen binnen ons kindcentrum.” Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): “Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes.”

Mocht een kind zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met het kindcentrum wil meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, het kindcentrum en de buurt.

We maken een onderscheid tussen plagen en pesten. Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychisch). Dit kan direct in het contact zijn of via internet of mobiel, waarbij de macht ongelijk is verdeeld. Pesten gebeurt meestal achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader, moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen kindcentrum en ouders. Kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Een onderdeel van de Kanjertraining is het afnemen van Kanjervragenlijsten. Deze vragenlijsten worden twee keer per schooljaar ingevuld door kinderen (vanaf groep 5) en leerkrachten. Het doel van de Kanjervragenlijsten is het in kaart brengen en volgen van gedrag en het in kaart brengen van de sociale situatie van een groep.

Voor meer informatie verwijzen we u naar www.kanjertraining.nl.

Regels en afspraken

IKC De Arke wil kinderen voorbereiden op deelname aan de samenleving. We willen dat kinderen en volwassenen op een positieve manier met elkaar om gaan en zich houden aan de afgesproken regels. Naast de genoemde Kanjerafspraken hanteren we enkele algemene regels die in het gehele kindcentrum gelden:

- Je houdt rekening met elkaar
- Je helpt elkaar wanneer dat nodig is
- Je speelt met elkaar, je sluit niemand uit
- Als je ruzie hebt gemaakt, los je het samen op

Bovenstaande regels worden aan de start van een nieuw schooljaar besproken in de groep en herhaald gedurende het schooljaar.

IKC De Arke wil dat alle kinderen zich veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Hierbij zijn een aantal basiswaarden erg belangrijk: veiligheid, respect en verantwoordelijkheid. Wij stimuleren goed gedrag:

- door de kinderen aan te geven welk gedrag van hen wordt verwacht.
- door gewenst gedrag te bekrachtigen.
- door bij ongewenst gedrag te bespreken en een duidelijke consequentie te stellen.
- door een goede samenwerking tussen kindcentrum en ouders.

Rol van de ouders

IKC De Arke wil een laagdrempelig kindcentrum zijn. Dat betekent dat de ouders betrokken zijn bij opvang en onderwijs. 'Ouderbetrokkenheid', met als doel in betrokkenheid, verantwoordelijkheid en in gezamenlijkheid op te trekken met school in de ontwikkeling van hun kind.

Bij de aanmelding van het kind op school worden ouders geïnformeerd over het respectprotocol en de verwachtingen die school heeft over ouderbetrokkenheid. Ouders en school kunnen goed samenwerken en volgen binnen hun mogelijkheden elkaars adviezen op. In deze samenwerking tussen leerlingen, ouders en leerkrachten worden afspraken nagekomen. We creëren samen een fijn pedagogisch klimaat door het toepassen en handhaven van gedragsregels. We verwachten dat ouders die visie van de school en het respectprotocol onderschrijven en samenwerken met leerkrachten/IB/directeur, zodat het kind kan functioneren binnen het pedagogische klimaat van het kindcentrum. De grenzen van de zorg en grenzen van ontoelaatbaar gedrag worden overschreden indien ouders niet meer kunnen of willen samenwerken met de school en/of de opvang.

Aanpak van ruzies en pestgedrag

We verwachten van de kinderen dat zij een conflict eerst zelf proberen op te lossen door middel van de Kanjer afspraken. Indien nodig, vraagt het kind hulp daarbij van een medewerker. Mocht het conflict zich op het plein voordoen, vraagt het kind hulp bij de betreffende pleinwacht. En mocht het conflict zich voordoen bij de kinderopvang, vraagt het kind hulp bij de leidster van de opvang.

Wanneer kinderen ruzie hebben met elkaar en/of elkaar pesten, doorlopen we de volgende stappen:

Stap 1: We geven de kinderen aan om te proberen om er samen uit te komen.*

Stap 2: We geven de kinderen aan dat wanneer stap 1 niet lukt, ze hulp mogen vragen van de meester, juf of een andere medewerker van het kindcentrum om de situatie op te lossen. **

Wanneer de situatie niet kan worden opgelost met stap 1 en/of 2 en er verdere maatregelen nodig zijn, worden de volgende stappen gevolgd:

Stap 3: Een gesprek tussen de eigen leerkracht en betreffende kinderen, waarin afspraken worden gemaakt over hun gedrag. *** Ouders worden kort over het gesprek geïnformeerd

Stap 4: Het opstellen van een plan van aanpak om te komen tot een oplossing op korte en/of lange termijn. Ouders worden hierbij in 'de driehoek' betrokken, zij worden in ieder geval geïnformeerd over het plan, of zijn betrokken bij maken van het plan. Ze worden in ieder geval meegenomen in de voortgang van het proces.

* m.u.v. situaties waarbij de medewerkers van het kindcentrum direct moeten ingrijpen, zoals bij onveilige/gevaarlijke situaties.

** De medewerker helpt de kinderen eventueel en vraagt terug aan de kinderen of het voor hen opgelost is en of het zo goed voelt. Dit kan vlak na de ruzie, tijdens of na schooltijd.

*** Bij fysiek geweld worden die zelfde dag ouders op de hoogte gebracht en wordt er een notitie gemaakt in Parnassys

Notities

Bij herhaling van ruzies en pestgedrag of vanwege een regelmatige cool-down situatie over ongewenst gedrag worden ouders door de eigen leerkracht geïnformeerd. Samen met alle betrokkenen wordt gezocht naar een goede oplossing van de situatie of het aanpakken van het ongewenste gedrag. Tijdens dit gesprek worden afspraken gemaakt met alle betrokkenen en dit wordt vastgelegd in een notitie ons leerlingvolgsysteem, Parnassys.

Indien er sprake is van stelselmatig pestgedrag, kan er ook:

- deskundige (externe) hulp worden ingeschakeld
- een time-out worden gegeven (zie: ontoelaatbaar gedrag)

Ontoelaatbaar gedrag:

Het kan voorkomen dat kinderen zich niet naar de regels van het IKC kunnen gedragen. Dat de Kanjermethodiek niet helpt om hun gedrag bij te sturen en dat het niet lukt om hun gedrag te reguleren. Het IKC zal dan maatregelen nemen voor de veiligheid van het kind zelf en andere kinderen en om te zorgen dat er een veilige en werkbare situatie in de groep ontstaat.

Maatregel: Cool-down

De Cool-down is bedoeld om verergering van situaties te voorkomen. Ter bescherming van het kind zelf, of juist een kleine adempauze voor andere kinderen of de gehele groep. Met een Cool-down binnen de school, maar buiten de groep is het de intentie tegemoet te komen aan de behoeften van een kind om even in een rustige setting te kunnen zijn en/of te kunnen werken omdat het tijdelijk niet kan functioneren binnen de groep.

Soms kan het ook een signaal richting een kind zijn om aan te geven dat (ondanks diverse pogingen om het binnen de groep op te vangen) zijn/haar gedrag binnen de groep voor onrust en onveiligheid zorgt en het buiten de groep moet plaatsnemen.

Van een Cool-down wordt geen notitie gemaakt in Parnassys. Wanneer een Cool-down wel regelmatig aan de orde is (meer dan drie keer per week), wordt er door de leerkracht contact gezocht met de intern begeleider van school en samen gekeken naar mogelijke oorzaken. Wanneer een Cool-down regelmatig voorkomt worden ook de ouders van het kind daarover geïnformeerd.

Maatregel: Time-out

Kinderen kunnen ook gedrag vertonen waarbij hun eigen veiligheid of dat van anderen in het geding is. Wanneer een kind dit ontoelaatbaar gedrag vertoont, kan door het kindcentrum direct worden overgegaan tot een Time-out. Er wordt dan gekeken naar de ernst van de situatie, eventuele eerdere notities in ons leerlingvolgsysteem en eventueel eerder gemaakte afspraken tussen kindcentrum en ouders.

Een Time-out buiten kan gelden voor kinderen vanaf groep vier. Bij jongere kinderen (t/m groep drie) wordt er, i.v.m. de jonge leeftijd van het kind, gekeken of er een Cool-down moet volgen of dat er een andere passende maatregel kan worden getroffen.

Onder ontoelaatbaar gedrag verstaan wij vormen van fysiek- en psychisch geweld en vormen van grensoverschrijdend gedrag. Medewerkers van het IKC beoordelen vanuit hun professie wanneer dit aan de orde is. Daarbij houden ze bijvoorbeeld rekening met de impact van de situatie en/of dit gedrag al vaker voorgekomen is en of er al afspraken zijn over gedrag en veiligheid voor dat specifieke kind.

- Fysiek geweld bestaat uit bijvoorbeeld; moedwillig hard schoppen of slaan, dreigen en slaan of gooien met voorwerpen etc.
- Psychisch geweld bestaat uit bijvoorbeeld; vormen van verbale agressie, het verbaal of schriftelijk bedreigen, discrimineren, intimideren, ernstig beledigen of schelden en uitschelden van een persoon.
- Grensoverschrijdend gedrag in de groep is bijvoorbeeld, gedurende de lessen onacceptabel lawaai maken in de groep, de les op een vervelende manier regelmatig en langdurig verstoren, te veel aandacht van de leerkracht vragen op een negatieve manier, waarbij het lesgeven in het geding komt. Niet luisteren naar de leerkracht, waardoor lesgeven niet mogelijk is of andere kinderen zich niet veilig kunnen voelen. etc.

- Onveilig grensoverschrijdend is bijvoorbeeld wanneer de veiligheid van het kind zelf, de veiligheid van een ander kind, de veiligheid van de medewerker van het kindcentrum of veiligheid van de omgeving in gevaar komt.
- Grensoverschrijdend gedrag bij pesten is bijvoorbeeld wanneer er sprake is van stelselmatig pestgedrag richting een ander kind of andere kinderen, welke ondanks de genomen maatregelen en het volgen van het pestprotocol niet is gestopt.
- Grensoverschrijdend gedrag in het IKC is bijvoorbeeld een kind wat de regels van het kindcentrum overtreedt, zoals bijvoorbeeld het verlaten van het plein rondom het kindcentrum (buiten de hekken), het verlaten van de sporthal of het verlaten van een locatie van een schoolse activiteit, zonder toestemming.
- Grensoverschrijdend respectloos gedrag is bijvoorbeeld waarbij het kind respectloos spreekt tegen en/of over een medewerker van het kindcentrum, of er niet wordt geluisterd.
- Grensoverschrijdend gedrag is bijvoorbeeld waarbij voorwerpen van het kindcentrum of van een ander met opzet worden vernield of gestolen.

De time-out wordt, na overleg met de eigen leerkracht, gegeven door de directeur van de school. Bij een time-out wordt de ouder gebeld en verzocht om het kind direct op te halen van het kindcentrum. Wanneer dit niet direct mogelijk is, wordt het kind op het kindcentrum gehouden tot de ouder het kan komen ophalen, maar het kind mag niet weer terug naar de eigen groep.

Na de time-out mag het kind de eerstvolgende schooldag niet op het kindcentrum komen. Vervolgens wordt het kind op de eerstvolgende schooldag na de time-out dag, samen met één van de ouders voorafgaand aan deze schooldag verwacht bij de directeur. Het kind voert in aanwezigheid van de ouder het gesprek met de directeur. Daarna kan het kind weer terugkeren in de groep. De interactie vindt enkel plaats tussen het kind en de directeur. De gebeurtenissen die de time-out veroorzaakten en de time-out als geheel wordt als incident geregistreerd in Parnassys. De afspraken en het verslag worden met de ouders gedeeld en toegestuurd.

Bij herhaald ontoelaatbaar gedrag kan er een tweede time-out gegeven worden. Bij een derde time-out, wordt er door de directeur contact gelegd met de ouder van het kind met de mededeling dat het college van bestuur van CBO Meilân op de hoogte gesteld wordt van de time-outs en we het protocol voor schorsing of verwijdering in gaan volgen. We verwijzen hiervoor naar het 'Beleidsplan voor toelating, time-out, schorsing en verwijdering van CBO Meilân' en de informatie over schorsing en verwijdering van de onderwijsinspectie, te vinden op www.onderwijsinspectie.nl

Indien een kind één of twee time-outs buiten de school heeft gekregen in zijn/haar schoolloopbaan en het een periode van 18 maanden weer positief en wenselijk gedrag laat zien in het kindcentrum, kan er in het geval van een volgende time-out worden bekeken of er daadwerkelijk een schorsing of verwijdering dient te volgen.

Daarbij wordt er vooral goed naar recent gemaakte notities in Parnassys gekeken. De ernst van de situatie en het gedrag waarover een time-out moet worden gegeven en de ernst van de eerder gegeven time-outs maken dat er eventueel opnieuw kan worden geteld in time-outs. De directeur neemt hier een besluit over.

